

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 516/2017-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Dagmar Matuškovou, Búdková 12, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 444/2008 za účasti Okresného súdu Bratislava III, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 444/2008 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 444/2008 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 100 € (slovom sto eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je povinný uhradiť [REDACTED] trovy právneho zastúpenia v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Dagmar Matuškovvej, Búdková 12, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Dagmar Matuškovou, Búdková 12, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 444/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“) a jeho uznesením zo 16. septembra 2015.

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že „sťažovateľ sa návrhom podaným dňa 29. 02. 2012 na OS Bratislava III domáhal zastavenia exekúcie začatej na podklade platobného rozkazu vydanom OS Bratislava III v konaní 12 Ro 7594/97 zo dňa 07. 10. 1997 (exekučný titul). Konanie o návrhu na zastavenie exekúcie je evidované na OS Bratislava III pod sp. zn. 36 Er/444/2008. Sťažovateľ je toho názoru, že exekúcia vedená voči jeho osobe je nezákonná, nakoľko exekučný titul nemohol nadobudnúť právoplatnosť ku dňu vydania poverenia exekútora vykonaním exekúcie, a to z dôvodu, že povinnému nebol predmetný platobný rozkaz nikdy v súlade s ust. § 173 ods. 1 O. s. p. účinne doručený do vlastných rúk. Platobný rozkaz povinný nikdy osobne neprevzal,

na doručení, ktorá sa nachádza v spise, nie je jeho nesporne pravý podpis. Pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie (22. 02. 2008) teda neboli splnené podmienky formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, čiže exekúcia nebola účinne začatá. Spoukazom na ust. § 57 ods. 1 písm. a) a ust. § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku povinný navrhol neúčinne začatú exekúciu zastaviť.“.

O návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie z 29. februára 2012 okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. 36 Er 444/2008 z 28. novembra 2014 tak, že ho v celom rozsahu zamietol. Podľa sťažovateľa okresný súd zamietavé rozhodnutie „*oprel o ustanovenie § 45 ods. 2 O. s. p. obsahujúce vyvrátiteľnú právnu domnienku o pravdivosti doručení. Súd pritom vychádzal z presvedčenia, že pravosť podpisu povinného na doručení nie je zo strany súdu po 15 rokoch objektívne preskúmateľná, preto sa obmedzil na konštatovanie, že podobnosť, resp. rozdielnosť podpisov nie je rozhodujúca. Rozhodnutie OS Bratislava III zo dňa 28. 11. 2014 bolo vypracované vyšším súdnym úradníkom a podľa ust. § 374 ods. 4 tretia veta O. s. p. je proti takémuto uzneseniu možné podať odvolanie.“.*

Proti uzneseniu okresného súdu z 28. novembra 2014 (vydaného vyšším súdnym úradníkom) sťažovateľ podal odvolanie. Okresný súd uznesením sp. zn. 36 Er 444/2008 zo 16. septembra 2015 (vydaným sudcom) návrh sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie zamietol. Podľa sťažovateľa napadnuté uznesenie okresného súdu „*je doslovnou kópiou uznesenia vyššieho súdneho úradníka OS Bratislava III. sp. zn. 36 Er/444/200S-41 zo dňa 28. 11. 2014. Sudca sa tvrdeniami povinného uvedenými v odvolaní zo dňa 29. 12. 2014 vôbec nezaoberal, v odôvodnení len skopíroval argumentáciu vyššieho súdneho úradníka z uznesenia zo dňa 28. 11. 2014. Na záver napadnutého rozhodnutia súd uviedol, že odvolanie proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné.“.*

Sťažovateľ v sťažnosti argumentuje, že „*absentuje v napadnutom rozhodnutí riadne odôvodnenie, ktoré by sa vysporiadalo s tvrdeniami a návrhmi sťažovateľa uvedenými v podanom odvolaní a napadnuté uznesenie je z uvedeného dôvodu v celom rozsahu nepreskúmateľné, nezákonné a zasahuje do práva sťažovateľa na riadne odôvodnenie*

súdneho rozhodnutia, ktoré patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo jednoznačne vyplýva aj z ustálenej judikatúry ESLP...

Podľa názoru sťažovateľa mal OS Bratislava III v konaní sp. zn. 36 Er/444/2008 za povinnosť hodnoverne zistiť skutočný stav vypočutím povinného a pripustením vykonania dokazovania buď súdnym znalcom z odboru písmaoznlectvo a grafológia, prípadne ako svedka predvolať doručovateľa, ktorý konkrétne doručenie písomnosti realizoval. Tento návrh na vykonanie dokazovania predložil povinný súdu už v návrhu na zastavenie exekúcie dňa 29. 02. 2012, a opätovne aj v podanom odvolaní dňa 29. 12. 2014. Súd vykonanie navrhovaného dokazovania žiadnym spôsobom nepripustil. Námiетка uplynutia 15 rokov od podpisu doručenky, najmä, ak je k dispozícii jej originál, nemá podľa sťažovateľa žiadne právne opodstatnenie. Navyše sťažovateľ, ktorý nedisponuje originálom doručenky, nemôže objektívne takéto dokazovanie bez súhlasu samotného súdu vykonať. Zároveň je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že fikcia doručenia tak ako je v súčasnosti upravená v ust. § 45 ods. 2 O. s. p., o ktorú OS Bratislava III v konaní sp. zn. 36 Er/444/2008 oprel svoje rozhodnutie, neexistovala v roku 1997, kedy malo dôjsť k prevzatíu platobného rozkazu.

Sťažovateľ poukázal na obdobnú situáciu týkajúcu sa preukázania podpisu na doručenke v obdobnom konaní vedenom na OS Bratislava III, č. k. 48 Er 4197/2007-51, EX 2176/2007, kde súd následne exekúciu ako nezákonnú z dôvodu nepreukázania vzniku exekučného titulu zastavil. Uvedený spis povinný navrhoval rovnako priložiť konajúcemu súdu v odvolacom konaní, čo OS Bratislava III neurobil a bez preskúmania tohto, ale aj iných tvrdení sťažovateľa, vydal dňa 16. 09. 2015 uznesenie, ktorým návrh povinného v celom rozsahu zamietol.

V závere uznesenia OS Bratislava III sp. zn. 36 Er/444/2008-52 zo dňa 16. 09. 2015 súd uviedol, že odvolanie voči tomuto rozhodnutiu prípustné nie je.“.

Podľa sťažovateľa «názor, že odvolanie nie je prípustné proti „negatívne mu“ rozhodnutiu, t. j. proti rozhodnutiu, ktorým súd návrh na zastavenie exekúcie zamietne, resp. mu nevyhovie sa javí ako prekonaný nielen Najvyšším súdom SR... ale aj Ústavným súdom SR tak, ako to vyplýva z jeho časovo súbežnej a neskoršej rozhodovacej činnosti (II. ÚS 232/2012, II. ÚS 412/2013)».

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že napriek poučeniu okresného súdu sťažovateľ z opatrnosti 19. októbra 2015 podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie tým, že mu „odňal ... ako účastníkovi konania možnosť konať pred súdom, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy. Súd taktiež nevypočul sťažovateľa (navrhovateľa) a zabránil mu v zabezpečení dôkazov, ktoré sťažovateľ sám ako účastník konania, bez súčinnosti súdu nemohol zabezpečiť a ktoré boli potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Súd teda vychádzal aj z nesprávneho posúdenia veci a uprel sťažovateľovi právo na spravodlivé súdne konanie...“.

Sťažovateľ v sťažnosti tiež namieta, že v označenom exekučnom konaní v časti týkajúcej sa zastavenia exekúcie došlo aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti argumentuje tým, že „samotné konanie na OS Bratislava III sp. zn. 36 Er/444/2008 v časti zastavenia exekúcie trvá neprimerane dlho, pričom OS Bratislava III v období medzi vydaním rozhodnutia sp. zn. 36 Er/444/2008-41 zo dňa 28. 11. 2014 a rozhodnutím sp. zn. 36 Er/444/2008-52 zo dňa 16. 09. 2015 (približne 10 mesiacov) vôbec nekonal, nevykonal žiaden z predložených dôkazov a sudca navyše len skopíroval rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka bez vysporiadania sa s argumentami sťažovateľa“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, priznané mu článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv, uznesením Okresného súdu Bratislava III v konaní sp. zn. 36 Er/444/2008-52 zo dňa 16. 09. 2015, porušené bolo.

2. Právo sťažovateľa, priznané mu článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

neodôvodnenými prietiahmi v konaní Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 36 Er/444/2008, porušené bolo.

3. Uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 16. 09. 2015, č. k. 36 Er/444/2008-52, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

4. Okresnému súdu Bratislava III v konaní 36 Er/444/2008 sa nariaďuje, aby konal bez zbytočných prietahov.

5. Sťažovateľovi... priznáva ako morálnu ujmu za porušenie jeho základných práv a za dlhotrvajúci stav právnej neistoty primerané finančné zadost'učinenie vo výške 6.000.-€..., ktoré vyplatí sťažovateľovi Okresný súd Bratislava III v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu SR.

6. Právnomu zástupcovi sťažovateľa advokátke JUDr. Dagmar Matuškovéj... priznáva trovy právneho zastúpenia vo výške 355,73 €, ktoré vyplatí Okresný súd Bratislava III do 15 dni od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 444/2008 prijal na ďalšie konanie uznesením č. k. II. ÚS 516/2017-13 z 3. augusta 2017. Vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Ústavný súd preto využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

V prípise sp. zn. Spr 180/2017 z 18. augusta 2017 (ústavnému súdu doručenom 28. augusta 2017) predseda okresného súdu len oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci v konaní pred ústavným súdom a „k uvedenému nie je potrebné nič doplniť“.

Právna zástupkyňa sťažovateľa v reakcii na vyjadrenie predsedu okresného súdu v podaní z 22. septembra 2017 (ústavnému súdu doručenému mailovou správou 26. septembra 2017 a poštou 27. septembra 2017) uviedla, že „vzhľadom na jeho obsah nezaujímame žiadne stanovisko. Vo veci nemáme ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania a navrhujeme prijatej sťažnosti vyhovieť v zmysle jej petitu.“.

II.

Z obsahu sťažnosti a zo súvisiaceho súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 36 Er 444/2008 ústavný súd zistil tento priebeh a aktuálny stav napadnutého konania:

1. Napadnuté exekučné konanie začalo 5. februára 2008 doručením návrhu spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „oprávnený“), o zaplatenie trov právneho zastúpenia v sume 31,20 € (940 Sk) súdnemu exekútorovi [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

2. Súdny exekútor [REDAKOVANÉ] 15. februára 2008 doručil Okresnému súdu Bratislava I žiadosť o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie sp. zn. 12 Ro 7594/97.

3. Okresný súd Bratislava I prípisom z 18. februára 2008 postúpil vec na okresný súd z dôvodu miestnej príslušnosti.

4. Dňa 20. februára 2008 bol návrh doručený okresnému súdu, ktorým je vec vedená pod sp. zn. 36 Er 444/2008 a bola pridelená na vybavenie sudkyňi [REDAKOVANÉ].

5. Okresný súd v uvedenej exekučnej veci vydal poverenie číslo 5103*065076 z 22. februára 2008, ktorým poveril súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] vykonaním exekúcie proti povinnému (sťažovateľovi); poverenie bolo súdnemu exekútorovi doručené 3. marca 2008.

6. Upovedomenie o začatí exekúcie vedenej pod sp. zn. EX 378/2008 vydal súdny exekútor [REDAKOVANÉ] 16. mája 2008.

7. Dňa 22. decembra 2010 sťažovateľ ako povinný doručil súdnemu exekútorovi [REDAKOVANÉ], Exekútorský úrad Lučenec, námietky proti exekúcii sp. zn. EX 378/2008.

8. Dňa 29. decembra 2010 súdny exekútor [REDAKOVANÉ] doručil okresnému súdu návrh na rozhodnutie o námietkach proti exekúcii, v ktorom poukazuje na to, že povinný (sťažovateľ) 17. decembra 2010 podal námietky proti exekúcii a žiada exekúciu zastaviť.

9. Dňa 24. januára 2011 okresný súd vyzval povinného (sťažovateľa) na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky a prípisom z 3. februára 2011 zaslal námietky povinného na vyjadrenie oprávnenému.

10. Dňa 24. januára 2011 súdny exekútor doručil okresnému súdu fotokópiu doručanky, na ktorej je vykázané, že upovedomenie o začatí exekúcie bolo povinnému (sťažovateľovi) doručené 8. decembra 2010.

11. Oprávnený 28. februára 2011 doručil okresnému súdu vyjadrenie k námietkam povinného (sťažovateľa).

12. V úradnom zázname okresného súdu zo 7. apríla 2011 sa konštatuje, že povinný (sťažovateľ) neuhradil súdny poplatok za podané námietky.

13. Okresný súd uznesením z 19. apríla 2011 konanie o námietkach zastavil; doručenie predmetného uznesenia povinnému (sťažovateľovi) nie je v spise vykázané, zásielka sa vrátila s poznámkou adresát neznámy.

14. Okresný súd 6. mája 2011 zisťoval v registri obyvateľov, ako aj prostredníctvom Generálneho riaditeľstva zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky trvalý a prechodný pobyt povinného (sťažovateľa).

15. Dňa 24. mája 2011 okresný súd zistil trvalý pobyt povinného [sťažovateľa ([REDAKOVANÉ])] a 6. júna 2011 mu doručil uznesenie z 19. apríla 2011 o zastavení konania o námietkach proti exekúcii.

16. Prípisom zo 6. júla 2011 okresný súd požiadal súdneho exekútora [REDAKOVANÉ] o predloženie presnej špecifikácie trov exekúcie a zapožičanie exekučného spisu; súdny exekútor oznámil trovy exekúcie a predložil okresnému súdu exekučný spis 20. júla 2011.

17. Dňa 29. februára 2012 povinný (sťažovateľ) doručil okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie.

18. Dňa 7. novembra 2014 bola vec pridelená do oddelenia exekučné veci na prejednanie vybavujúcej sudkyňi [REDAKOVANÉ].

19. Dňa 7. novembra 2014 bol zároveň spis predložený vyššiemu súdnemu úradníkovi na účel rozhodnutia o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

20. Vyšší súdny úradník uznesením z 28. novembra 2014 návrh sťažovateľa ako povinného na zastavenie exekúcie zamietol. Označené uznesenie bolo doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa 11. decembra 2014.

21. Dňa 29. decembra 2014 sťažovateľ podal odvolanie proti zamietavému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka.

22. Dňa 19. mája 2015 bola vec sťažovateľa pridelená do oddelenia exekučné veci vybavujúcej sudkyňi [REDAKOVANÉ].

21. Exekučný spis bol predložený sudkyňi [REDAKOVANÉ] 11. júna 2015, o čom bol vyhotovený úradný záznam.

22. Vybavujúca sudkyňa okresného súdu uznesením zo 16. septembra 2015 zamietla návrh sťažovateľa (povinného) na zastavenie exekúcie.

23. Dňa 19. októbra 2015 sťažovateľ podal odvolanie proti zamietavému uzneseniu okresného súdu zo 16. septembra 2015.

24. Dňa 2. novembra 2015 okresný súd predložil odvolanie sťažovateľa na vyjadrenie oprávnenému.

25. Okresný súd odvolanie sťažovateľa predložil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 17. marca 2016.

26. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 36 Er 444/2008 zo 16. septembra 2015 rozhodol uznesením sp. zn. 21 CoE 141/2016 z 31. januára 2017 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil.

27. Zrušujúce uznesenie krajského súdu bolo okresnému súdu doručené 8. marca 2017 a právoplatnosť nadobudlo 12. mája 2017.

28. Do dňa rozhodnutia ústavného súdu o prijatí sťažnosti (v tejto časti) na ďalšie konanie okresný súd ešte nepredložil odvolanie sťažovateľa (podané proti uzneseniu okresného súdu z 28. novembra 2014, ktoré vydal vyšší súdny úradník) odvolaciemu súdu.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 444/2008.

V sťažnosti sťažovateľ napáda postup okresného súdu v exekučnom konaní v časti zastavenia exekúcie a tvrdí, že „*samotné konanie na OS Bratislava III. sp. zn. 36Er/444/2008 v časti zastavenia exekúcie trvá neprimerane dlho...*“. V týchto okolnostiach ústavný súd posudzoval stav veci vedenej pod sp. zn. 36 Er 444/2008.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie (IV. ÚS 195/02).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už ústavný súd vyslovil, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru ESLP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritéria, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP ako súčasť prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom preskúmania je rozhodovanie okresného súdu v rámci exekučného konania (začatého na návrh oprávneného proti sťažovateľovi ako povinnému 5. februára 2008) o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie doručeného okresnému súdu 29. februára 2012, o ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté. K času rozhodovania ústavného súdu konanie vedené okresným súdom v predmetnej veci (o zastavení exekúcie) trvá viac ako 5 rokov (samotné exekučné konanie trvá už viac ako 9 rokov).

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie je exekučným konaním, v ktorom okresný súd realizuje svoje rozhodovacie právomoci v súlade s Exekučným poriadkom. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanej nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o jeho návrhu na zastavenie exekučného konania sa predmet posudzovaného konania po právnej a skutkovej stránke javí ako zložitejší, čo sa týka nutnosti posudzovania nielen formálnych, ale aj materiálnych podmienok vedenia exekučného konania, a to vzhľadom na námietku sťažovateľa o tom, že platobný rozkaz (exekučný titul) mu nebol doručený.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanej nečinnosti okresného súdu pri rozhodovaní o jeho návrhu na zastavenie exekučného konania ústavný súd nezistil žiadne relevantné skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit', že sťažovateľ svojím správaním prispel k doterajšej (5 a pol ročnej) dĺžke tej časti napadnutého konania, v ktorej sa rozhoduje o jeho návrhu na zastavenie napadnutého exekučného konania, t. j. tej časti, ktorej neprimeranú dĺžku namieta (napadnuté exekučné konanie dosiaľ trvá 9 a pol roka, pozn.). Skutočnosť, že sťažovateľ v priebehu konania využíval procesné oprávnenia [odvolanie proti uzneseniu z 28. novembra 2014 (vydanému vyšším súdnym úradníkom) a uzneseniu zo 16. septembra 2015 (vydanému sudkyňou)] nemožno v zmysle doterajšej ustálenej judikatúry pripísať na jeho ťarchu, ale ani na ťarchu okresného súdu, ktorý musel o týchto procesných

návrhoch sťažovateľa rozhodnúť, čo malo objektívny vplyv na celkovú dĺžku konania. Ústavný súd súčasne ale konštatuje, že sťažovateľ prispel svojím správaním k doterajšej zjavne neprimeranej dĺžke napadnutého exekučného konania, a to vzhľadom na to, že okresný súd musel v jeho priebehu prostredníctvom dožiadaní zisťovať adresu jeho aktuálneho trvalého pobytu, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že nezaplatil súdny poplatok za námietky proti upovedomeniu o začatí exekúcie, čo spôsobilo zastavenie konania o námietkach. Ústavný súd preto uzatvára, že v rámci celej doterajšej dĺžky exekučného konania sú dané okolnosti spočívajúce v správaní sťažovateľa, ktorými prispel ku vzniku priesťahov (nie však v posudzovanom období).

3. Ešte pred posúdením postupu okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že zbytočné priesťahy v súdnom konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd v prvom rade s poukazom na svoje skutkové zistenia konštatuje, že okresný súd bol v posudzovanom období neodôvodnene nečinný predovšetkým v období od 29. februára 2012 do 7. novembra 2014 v trvaní viac ako 32 mesiacov. Rovnako nečinný bez ospravedlniteľného dôvodu bol aj od 29. decembra 2014 do 16. septembra 2015 v trvaní viac ako 8 mesiacov.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní bol aj neefektívny, čo sa vzťahuje na „zmätočnosť postupu“ vytknutú mu v uznesení krajského súdu z 31. januára 2017, ktorým krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu zo 16. septembra 2015 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie a takto usmernil jeho ďalší postup:

„... Podaním odvolania voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sa napadnuté uznesenie zo zákona nezrušilo a zákonný sudca konajúci v zmysle § 374 ods. 4 OSP o odvolaní povinného mohol v zmysle § 374 ods. 4 OSP odvolaniu len vyhovieť,

alebo v prípade, ak podanému odvolaniu nemienil úplne vyhovieť, bol povinný predložiť ho na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

... Súd prvej inštancie takto nekonal a hoci odvolaniu nemienil vyhovieť, vec nepredložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu a návrh povinného zamietol. Zákonný sudca mal v danom prípade postupovať podľa ustanovenia § 374 ods. 4 veta druhá OSP a vec predložiť na rozhodnutie odvolaciemu súdu a nie opätovne rozhodovať o návrhu povinného na zastavenie exekúcie...

... V ďalšom konaní bude potrebné, aby súd prvej inštancie konajúci sudcom, po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia predložil vec na rozhodnutie o odvolaní odvolaciemu súdu. Účinnosťou nového procesného predpisu - CSP, ktorý sa vzťahuje aj na konania začaté pred jeho účinnosťou, avšak neprevzal úpravu § 374 ods. 4 OSP, už sudca súdu prvej inštancie nie je oprávnený rozhodnúť o odvolaní proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, voči ktorému bolo prípustné odvolanie. Je preto potrebné, aby súd prvej inštancie odvolanie povinného predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu.“

Ústavný súd po oboznámení sa s doterajším priebehom posudzovanej časti napadnutého konania konštatuje, že v nej v dôsledku neodôvodnenej nečinnosti, ako aj neefektívnej činnosti okresného súdu došlo k zbytočným priťahom, keďže okresný súd nebol spôsobilý o návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie (doručenom okresnému súdu 29. februára 2012) právoplatne rozhodnúť v období viac ako 5 rokov. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Ústavný súd v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti, poukazujúc najmä na dlhotrvajúci stav jeho právnej neistoty.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v posudzovanom prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza ESLP, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd na jednej strane vzal do úvahy zjavne neprimeranú dĺžku sťažovateľom namietanej časti napadnutého exekučného konania spôsobenej neodôvodnenou nečinnosťou a neefektívnou činnosťou okresného súdu, ale na druhej strane musel zohľadniť predmet napadnutého

exekučného konania, ktorým je vymoženie sumy 31,20 € s príslušenstvom z titulu zaplatenia trov konania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodol, že v predmetnej veci bude primerané priznať sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 100 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd rozhodol napokon podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. Dagmar Matuškovou v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd priznal úhradu trov konania vychádzajúc zo základu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2014 v sume 839 € (úkony právnej služby advokáta boli vykonané v roku 2015) aplikáciou § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), pričom ich vyčíslil v sume 279,66 € za dva úkony právnej služby po 139,83 €, t. j. príprava a prevzatie právneho zastúpenia a písomné podanie na súde, 2 x paušálna náhrada hotových výdavkov po 8,39 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o 20 % DPH (59,29 €), pretože právna zástupkyňa je platcom DPH. Priznaná úhrada trov konania pre sťažovateľa predstavuje celkovú sumu 355,73 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde).

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. októbra 2017